คู่มือการจัดทำแผนและพัฒนาโครงการ
ในกองทุนหลักประกันสุขภาพ
ในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
ประเด็น
สุรา

สถาบันนโยบายสาธารณะ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คู่มือการจัดทำแผนและพัฒนาโครงการ
ในกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่
ประเด็นสุรา

คณะผู้จัดทำ

ดร.ซอฟียะห์ นิมะ

ผศ.ดร.ภก.พงค์เทพ สุธีรวุฒิ

ดร.กุลทัต หงส์ชยางกูร

ดร.สุวภาคย์ เบญจธนวัฒน์

จินดาวรรณ รามทอง

ญัตติพงศ์ แก้วทอง

มีนาคม 2567

คำนำ

คู่มือแนวทางการจัดทำแผนและโครงการการจัดการสุราในกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้หน่วยงาน หรือเครือข่าย ที่มีความประสงค์จะทำแผนนงานโครงการเกี่ยวกับการจัดการสุรา ที่ขอรับงบประมาณสนับสนุนนจากกองทุนตำบล หรือกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น เนื้อหาในคู่มือประกอบด้วย 3 ส่วน ๆ แรก เป็นเรื่องแนวคิดและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับสุรา หลักการในการจัดการสุรา ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ การวางเป้าหมายและวัตถุประสงค์ การกำหนดกลวิธีสำคัญ ในการดำเนินงาน และส่วนที่ 3 ตัวอย่าง การดำเนินงานโครงการระดับตำบล

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจที่จะทำแผนและโครงการเกี่ยวกับการจัดการสุรา โดยเฉพาะเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและการเสียชีวิตซึ่งมีผลสืบเนื่องจากการบริโภคสุรา

คณะผู้จัดทำ

สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สารบัญ

		หน้า
1.	ความหมาย	1
2.	การนำแอลกอฮอล์ไปใช้ประโยชน์	2
3.	การดื่มมาตรฐาน	2
4.	ผลเสียของการดื่มสุราและภาวะเมาสุรา	2
5.	เป้าหมายการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมการบริโภคสุรา	3
6.	การควบคุมสุราทุกชนิด	4
7.	สถานการณ์/ตัวชี้วัดสำคัญ และวิธีการได้มาของข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการทำแผนและพัฒนาโครงการ	6
8.	แนวทางสำคัญในการดำเนินงานและวิธีการแก้ไขปัญหาสุราในชุมชน	8

สุรา หรือ เหล้า หรือ เมรัย

1. ความหมาย

- **สุรา คือ** น้ำเมาทุกชนิดที่ได้จากการกลั่นโดยมีเอทธิลแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสมในความเข้มข้นต่าง ๆ เช่น วิสกี้ บรั่นดี รัม เตกิลา ยิน วอดกา ลิเคียว
- **เมรัย คือ** น้ำเมาที่เกิดจากการหมักหรือแช่ ส่วนมากทำจากน้ำตาลเมาหรือวัตถุดิบทางการเกษตรอื่นที่มีแป้งหรือน้ำตาลที่ถูกเปลี่ยนไปเป็นแอลกอฮอล์ เช่น เบียร สาเก และไวน และให้หมายรวมถึงเมรัยที่ผสมสมุนไพรหรือเครื่องเทศ หรือผลผลิตทางการเกษตรอื่นด้วย มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี/ร้อยละโดยปริมาตร
- **ปริมาณแอลกอฮอล์ในเครื่องดื่มแต่ละชนิด ดังตารางที่ 1**
    - **เบียร์** มีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ <u>4 กรัมต่อ 100 มิลลิลิตร</u> (หรือ ซีซี) หรือ 4 ดีกรี (เบียร์ 1 กระป๋อง ปริมาตร 330 มิลลิลิตร จะได้รับแอลกอฮอล์ประมาณ 13 กรัม)
    - **เหล้าขาว** มีปริมาณแอลกอฮอล์ประมาณ <u>30 กรัมต่อ 100 มิลลิลิตร</u> หรือ 30 ดีกรี
    - **ไวน์** มีปริมาณแอลกอฮอล์ <u>12 กรัม ตอไวน์ 100 มิลลิลิตร</u> การรับประทานไวน์ 1 แก้วปกติ (แก้วไวน์) จะได้รับแอลกอฮอล์ประมาณ 12 กรัม
    - **วิสกี้** มีปริมาณแอลกอฮอล์ <u>40 กรัม ต่อ 100 มิลลิลิตร</u> การดื่มวิสกี้ประมาณ 2 ฝา จะให้แอลกอฮอล์ประมาณ 15 กรัม

ตารางที่ 1 ชนิดของสุรา ปริมาณแอลกอฮอล์ และวัตถุดิบที่ใช้ผลิต

ชนิดเครื่องดื่ม	ปริมาณแอลกอฮอล์ (ร้อยละ)	วัตถุดิบที่ใช้ผลิตแอลกอฮอล์
เบียร์	10-15 (3.2-4.0)	เมล็ดพืชหรือข้าวมอลท์
ไวน์	15-20	ผลไม้
บรั่นดี	45-60	กลั่นจากไวน์หรือผลไม้อื่นๆ
วิสกี้	45-60	ข้าวบาร์เลย์
วอดกา (Vodkas)	40-50	มันฝรั่ง
ยิน (Gin)	40-48.5	กลั่นผลิตภัณฑ์จากพืช เช่น ลิโคริช
รัม (Rum)	40-95	กลั่นกากน้ำตาล

2. การนำแอลกอฮอล์ไปใช้ประโยชน์

- **ทางการแพทย์** ใช้ได้ทั้งแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ 70 ดีกรี (%) ถึงแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ 99.9 ดีกรี (%)
- **เป็นอาหารและเครื่องดื่ม** จะเป็นแอลกอฮอล์ที่ผลิตจากกระบวนการหมัก เช่น เบียร์และไวน์
- **ใช้ในอุตสาหกรรม** พบแอลกอฮอล์หลายชนิด เช่น เมทานอล เอทานอล ไอโซโพรพานอล บิวทานอล เพนทานอล
- **ใช้เป็นเชื้อเพลิง** เช่น สำหรับเครื่องยนต์ มักเป็นแอลกอฮอล์ที่มีความบริสุทธิ์สูงประมาณ 99.5 ดีกรี

3. การดื่มมาตรฐาน (Standard drink)

คือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์บริสุทธิ์ผสมอยู่ 10 กรัม ซึ่งเป็นปริมาณที่ตับใช้เวลา 1 ชั่วโมง ในการขับออกจากร่างกาย

- **1 ดื่มมาตรฐาน** ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดนั้นไม่เท่ากัน
  - **1 ดื่มมาตรฐาน** หรือ 1 หน่วยแอลกอฮอล์
  - **ปริมาณแอลกอฮอล์ 1 หน่วย** เท่ากับการดื่มแอลกอฮอล์ 10 – 15 กรัม
  - เท่ากับการดื่มเบียร์ 1 กระป๋อง หรือ ไวน์ 1 แก้ว (ปริมาณ 100 ซีซี) หรือ เหล้า 1 แก้ว ปริมาตร 30 ซีซี
  - **วิสกี้ หรือ วอดก้า** ที่มีแอลกอฮอล์ 40-43% ทำให้ 1 ดื่มมาตรฐานจะอยู่ที่ 3 ฝา หรือ 30 มิลลิลิตร

4. ผลเสียของการดื่มสุราและภาวะเมาสุรา (Alcohol intoxication)

- **หากดื่มประมาณ 2 หน่วยแอลกอฮอล์** ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดจะมีค่า เกือบ 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ผู้ดื่มจะมีอาการครึกครื้น ถ้าขับรถถือว่าผิดกฎหมาย
- **หากดื่มถึง 4 หน่วยแอลกอฮอล์** ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดจะขึ้นมาถึง 100 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ซึ่งจะเริ่มมีผลเสีย จะเพิ่มเรื่องของพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การเกิดอุบัติเหตุง่าย มีพฤติกรรมรุนแรง เพราะขาดการยับยั้งชั่งใจ
- **หากดื่มไปถึง 12 หน่วยแอลกอฮอล์** ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดอาจถึง 150 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะเริ่มสูญเสียความสามารถในการเคลื่อนไหว การพูดจา อ้อแอ้ เซไปเซมา

- **เมื่อดื่มถึง 16 หน่วยแอลกอฮอล์** ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดอาจเกิน 200 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ จะเกิดปัญหาง่วงซึม
- **เมื่อดื่มถึง 24 - 32 หน่วยแอลกอฮอล์** จะเทียบเท่าเหล้าที่มีความเข้มข้นมากกว่า 1 แบน ทำให้มีปัญหาเรื่องของหมดสติได้ และอาจทำให้เกิดการเสียชีวิตจากภาวะพิษสุรา (Alcohol intoxication)
- **ผู้ชาย** ใน 1 วันไม่ควรดื่มเกิน 4 ดื่มมาตรฐาน โดยดื่มไม่เกิน 2 ดื่มในชั่วโมงแรก และ 1 ดื่มในชั่วโมงถัดไป และไม่ควรดื่มเกิน 5 วันต่อสัปดาห์
- **ผู้หญิง** ใน 1 วันไม่ควรดื่มเกิน 2 ดื่มมาตรฐาน โดยดื่มไม่เกิน 1 ดื่มในแต่ละชั่วโมงและไม่ควรดื่มเกิน 5 วันต่อสัปดาห์

5. เป้าหมายการดำเนินงานด้านการป้องกันและควบคุมการบริโภคสุรา

- **เพื่อลดความชุก อัตราตาย และภาระโรค** จากการเจ็บป่วยและการบาดเจ็บที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในทุกเพศและทุกวัย โดยลดปริมาณการดื่มสุราในสังคม
- **เพื่อลดอัตราการเกิดนักดื่มหน้าใหม่** ในทุกเพศและทุกวัยโดยเฉพาะเยาวชนและสตรี
- **เพื่อจำกัดจำนวนพื้นที่ทางสังคมที่ทำให้เข้าถึงสุรา** เช่น การกำหนด อายุผู้ซื้อ สถานที่ เวลา สำหรับการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- **เพื่อเพิ่มนโยบายสาธารณะ** ในด้านการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยการกำหนดกฎกติกาทางสังคม และ การบังคับใช้กฎหมาย
- **เพื่อเพิ่มกลไกสนับสนุนในการดำเนินงาน**ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมการบริโภคสุรา เช่น
    - *เพิ่มจำนวนภาคีหลัก*ที่ทำงานควบคุมปัญหาสุรา
    - *เพิ่มจำนวนอาสาสมัคร*ในการดำเนินงานเฝ้าระวัง
    - *การเพิ่มงบประมาณ*ในการสนับสนุนการดำเนินงาน

6. การควบคุมสุราทุกชนิด

6.1 สาระสำคัญของการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

- ควบคุมด้านสถานที่
- ควบคุมด้านระยะทาง

  สถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานพยาบาล สถานที่ราชการ / รัฐวิสาหกิจ สถานศึกษา หอพักสถานศึกษา สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สวนสาธารณะ บนทาง สถานีรถไฟ ท่าเรือ สถานีขนส่ง พื้นที่ประกอบกิจการโรงงาน

- ควบคุมด้านเวลา

  ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา และ วันออกพรรษา ยกเว้นการขายเฉพาะร้านค้าปลอดอากรภายในอาคารท่าอากาศยานนานาชาติ

  ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเวลาอื่นนอกจากตั้งแต่เวลา11.00 น. -14.00 น. และตั้งแต่เวลา 17.00 น. - 24.00 น

- ควบคุมด้านวิธีการ

  ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ การเร่ขาย การลดราคา ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน โดยแจก แถม ให้หรือแลกเปลี่ยน

- ควบคุมด้านผู้ซื้อ

  ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า20 ปีบริบูรณ์และบุคคลที่มีอาการมึนเมา จนครองสติไม่ได้

6.2 ปัญหาการดำเนินงานในการควบคุมการดื่มสุราในประเทศไทย

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถือเป็นข้อกำหนดที่อยู่ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เนื่องจากก่อให้เกิดภาระโรค ทุพพลภาพและการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร สำหรับนโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย มีสาระอยู่ในกฎหมายหลักสามฉบับ ได้แก่

(1) พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เน้นการจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทางกายภาพ การจำกัดและควบคุมโฆษณาและการส่งเสริมการตลาดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกระทรวงสาธารณสุข

(2) พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายหลักสำหรับมาตรการทางภาษีและราคา และระบบใบอนุญาตในการค้าสุราของกระทรวงการคลัง

(3) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายหลักสำหรับการควบคุมพฤติกรรมขับขี่ยานพาหนะหลังดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกระทรวงมหาดไทย

อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้กฎหมายในระดับมหัพภาคนั้นยังไม่เอื้อต่อการควบคุมการเข้าถึงทางราคาและการเข้าถึงทางกายภาพของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การพิจารณาอัตราการขึ้นภาษี และระบบใบอนุญาตในการจำหน่ายจุดจำหน่าย โดยผู้ค้าปลีกรายย่อยมีจำนวนมากและกระจายอยู่ทั่วไป เนื่องจากกระบวนการมีความซับซ้อนและล่าช้า กฎหมายห้ามโฆษณาและส่งเสริมการตลาดที่ยังคงมีอยู่ในธุรกิจเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดปรากฏการณ์ของสถานการณ์การดื่มและขนาดปัญหาในการฝ่าฝืนกฎหมายพบได้ในระดับสูง

สิ่งที่มีความเป็นไปได้ในระดับจุลภาค คือ การพัฒนากลไกสนับสนุนการทำงานในระดับพื้นที่บนฐานการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ การสร้างผู้นำรุ่นใหม่และองค์กรใหม่ ๆ เช่น วัด โรงเรียน โรงพยาบาล ครอบครัวและชุมชน ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การทำงานร่วมกับกลุ่มที่มีวัฒนธรรมความเสี่ยงทางสุขภาพ และการสร้างต้นแบบของชุมชนและบุคคลผู้ไม่ดื่มสุรา เช่น หมู่บ้านถือศีล 5 โดยมีเป้าหมายเพื่อการป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางจราจรจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการดื่มสุราในกลุ่มประชาชนที่เปราะบาง การควบคุมจุดจำหน่ายปลีกรายย่อย การสร้างความรอบรู้ให้กับประชาชนให้เท่าทันกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจเครื่องดื่มเหล่านี้

7. สถานการณ์/ตัวชี้วัดสำคัญ และวิธีการได้มาของข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการทำแผนและพัฒนาโครงการ

7.1 การสำรวจหลักในปี พ.ศ. 2566 (6 ตัวชี้วัดหลัก)

วัตถุประสงค์	สถานการณ์/ตัวชี้วัด	ขนาด	ข้อคำถาม	แนวทางการตอบ	กลุ่มเป้าหมาย/แหล่งข้อมูล
1. เพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชน อายุ 15-25 ปี ในชุมชน	1.ร้อยละการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชน อายุ 15- 25 ปี ในชุมชน	ร้อยละ	<u>กรณีท่านอายุ 15-25 ปี</u> ท่านดื่มสุราแอลกอฮอล์	❑ ดื่ม ❑ ไม่ดื่ม	บุคคล ช่วงอายุ 15-25 ปี
2. เพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปในชุมชน	2.ร้อยละการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไปในชุมชน	ร้อยละ	<u>กรณีท่านอายุมากกว่า 25 ปี</u> ท่านดื่มสุราแอลกอฮอล์	❑ ดื่ม ❑ ไม่ดื่ม	บุคคล อายุ 25 ปีขึ้นไป
3. เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อเดือน	3.ค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวนเงิน (บาท/เดือน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของท่านในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	.....บาท/เดือน	บุคคล อายุ 15 ปีขึ้นไป
4. เพื่อลดจำนวนร้านค้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน	4.จำนวนร้านค้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน	จำนวน	จำนวนร้านค้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน (ร้านค้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน เช่น 1. ร้านค้าไม่มีทะเบียนพาณิชย์ 2. ขายสุราให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ 3. ขายสุรานอกเวลาที่กำหนดทั้งชนิดขายส่งและขายปลีก (ให้ขายเฉพาะเวลา 11.00-14.00 และ 17.00-24.00)	.....ร้าน	สังเกตแล้วนับ, เวทีประชาคม, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, อบต.

วัตถุประสงค์	สถานการณ์/ตัวชี้วัด	ขนาด	ข้อคำถาม	แนวทางการตอบ	กลุ่มเป้าหมาย/แหล่งข้อมูล
			4. ขายในสถานที่ห้ามจำหน่าย เช่น สถานศึกษา)		
5. เพื่อเพิ่มกลุ่มหรือเครือข่ายเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน	5.จำนวนกลุ่มหรือเครือข่ายเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน	จำนวนกลุ่มเครือข่าย	จำนวนกลุ่มและเครือข่ายเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชนของท่าน	.....กลุ่มเครือข่าย	เวทีประชาคม, ผู้นำชุมชน, เทศบาล, อบต.
6. เพื่อเพิ่มจำนวนการมีและใช้มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน	5.ร้อยละของหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีและใช้มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน	จำนวนมาตรการ	1. จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีและใช้มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน2. จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมด (คำถามซ้ำ)	.....หมู่บ้านชุมชน	ผู้นำชุมชน, เทศบาล, อบต., เวทีประชาคม

7.2 การสำรวจที่สำคัญอื่น ๆ เพิ่มเติม (Additional Survey) เพื่อประกอบการทำแผนและโครงการ

วัตถุประสงค์	สถานการณ์/ตัวชี้วัด	ขนาด	ข้อคำถาม	แนวทางการตอบ	กลุ่มเป้าหมาย/แหล่งข้อมูล
1. เพื่อลดปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในชุมชน	1. ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อสัปดาห์ของประชาชนในชุมชนตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป (มิลลิลิตร) คำนวณปริมาตรไม่คำนึงถึงดีกรี	มิลลิลิตร/สัปดาห์	ปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ท่านดื่มต่อสัปดาห์ เช่น 1. เบียร์ 1 กระป๋อง ไวน์ 1 แก้ว (มีปริมาตรเท่ากับ 100 ซีซี) 2. เหล้า 1 แก้ว (มีปริมาตรเท่ากับ 30 ซีซี)	ระบุชนิดและขนาดการดื่ม/สัปดาห์	ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป
2. เพื่อเพิ่มการจัดสรรงบประมาณที่ใช้ในการป้องกันและควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1. จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ในการเฝ้าระวังและควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	จำนวน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ในการเฝ้าระวังและควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	❑ ใช่ ❑ ไม่ใช่	ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. แนวทางสำคัญในการดำเนินงานและวิธีการแก้ไขปัญหาสุราในชุมชน

แนวทางสำคัญ	วิธีการ
1. **เพื่อสกัดกั้นนักดื่มรายใหม่ในชุมชน** โดยการคัดกรองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และลดการถึงแหล่งจำหน่าย	**1. จัดตั้งทีมเฝ้าระวัง** สำรวจและค้นหากลุ่มเสี่ยงหรือพื้นที่เสี่ยงต่อการมั่วสุมของเด็กและเยาวชนในชุมชน **2.** จัดทีมอาสาสมัครเพื่อการคัดกรอง (กลุ่มเสี่ยง กลุ่มดื่ม) และการบำบัดอย่างย่อในชุมชน **3.** การจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสมรรถนะแห่งตนเพื่อฝึกความสามารถในการควบคุมตนเอง/ทักษะชีวิตในการหลีกเลี่ยงสิ่งยั่วยุ/การตัดสินใจ/การปฏิเสธ/การจัดการความเครียดและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น **4.** การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าแห่งตน/การใช้เวลาว่าง/การสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน **5.** ขอความร่วมมือร้านค้าชุมชนไม่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 20 ปี และห้ามขายตามเวลาที่กฎหมายกำหนด
2. เพื่อจัดบริการช่วยเลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มที่ดื่มแบบเสี่ยง/แบบอันตรายและแบบติดสุราเรื้อรัง **2.1 เกณฑ์การวินิจฉัยการติดสุรา** ▪ ตองเพิ่มปริมาณการดื่มมากขึ้น ▪ มีอาการทางร่างกายเมื่อไม่ได้ดื่ม ▪ ควบคุมการดื่มไม่ได้ ▪ หมกมุ่นอยู่กับกับการดื่ม ▪ พยายามเลิกหลายครั้งแลว แต่เลิกไม่สำเร็จ ▪ มีความบกพรองในหน้าที่ทางสังคม/การงาน ▪ ยังคงดื่มอยู่ทั้งๆ ที่มีผลเสียเกิดขึ้นแลว	**1. เน้นการค้นหาและวินิจฉัยผู้มีปญหาจากการดื่มแอลกอฮอล์** (โดยเฉพาะการดื่มแบบเสี่ยงและแบบอันตราย) ร่วมกับการทำฐานข้อมูล ของผู้ดื่มในชุมชนที่ต้องการเลิก หรือ พยายามเลิกแล้วไม่สำเร็จ **2. การดำเนินงานเชิงรุก** เช่น การจัดตั้งหน่วยบริการช่วยเลิกตระเวนบริการในชุมชน เช่น Mobile Clinic และการบำบัดแบบสั้น ที่เน้นการดูแลใหคำแนะนำเบื้องตนแกผูดื่มแอลกอฮอล์ **3. การพัฒนาศักยภาพทีมผู้รับผิดชอบงาน** โดยสามารถใช้เครื่องมือในการคัดกรองชนิดตาง ๆ การติดตามเยี่ยมเยียนผู้มารับบริการในกลุ่มที่ดื่มแบบเสี่ยง/แบบอันตราย/แบบติด **4. การจัดบริการส่งต่อผู้ดื่ม** ที่มีอาการทางจิตประสาทและไม่สามารถบำบัดได้ในชุมชนไปยังหน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่ หรือผู้ปวยที่จำเปนตองใชยานานในขณะถอนพิษสุรา โดยเน้นการรักษาระยะยาวสำหรับผู้ที่ติดสุราเพื่อไมให้กลับไปใช้สุราอีก

แนวทางสำคัญ	วิธีการ
3. พัฒนาทางเลือกในการช่วยลด ละ หรือเลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามบริบทชุมชน เช่น หมู่บ้านรักษาศีลห้า (ระบุวิธีช่วยเลิกและกลุ่มเป้าหมาย)	**1. การรวมกลุ่มของผู้รู้ ปราชญ์ชุมชน** ในการพัฒนาทางเลือกเพื่อช่วยเลิกที่สอดคล้องกับบริบทชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น **2. พัฒนาทีมงานจิตอาสาในการค้นหาผู้ดื่ม**ที่สร้างปัญหาและทำให้เกิดผลกระทบในชุมชน **3. การออกแบบโปรแกรมที่ดำเนินการโดยชุมชน** เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการดื่มของบุคคล
4. เพื่อสร้างและพัฒนามาตรการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน ทั้งผู้บริโภคและผู้ขาย	**1. มีคณะกรรมการชุมชน** ที่ทำหน้าที่กำหนด/ประกาศ กฎ กติกา และมาตรการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มในชุมชน เช่น งดดื่มในงานบุญ งานวัด งานแต่ง งานประเพณี และเทศกาลรื่นเริง **2. การประกาศและการบังคับใช้** กฎ กติกา และมาตรการควบคุมทั้งการบริโภคและการจำหน่ายในชุมชน เช่น การไม่ขายให้เด็กและเยาวชน และขายตามช่วงเวลาที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น **3. มีกรรมการชุมชนทำหน้าที่ติดตามประเมินผล** การปฏิบัติตามมาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน **4.** กำหนดมาตรการชุมชนโดยการ**ไม่รับการอุปถัมภ์กิจกรรมด้านกีฬาหรือด้านศิลปวัฒนธรรม**ที่มาจากอุตสาหกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ **5.** ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมี**อำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิด**ร้านจำหน่ายสุราที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย **6. สนับสนุนให้ดื่มและจำหน่ายเครื่องดื่มไรแอลกอฮอล์** (nonalcoholic cocktail) ในทุกกิจกรรมของชุมชน
5. เพื่อลดความรุนแรงจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การเกิดอุบัติเหตุจราจร การทะเลาะวิวาท การทำร้ายร่างกาย)	**1. การกำกับควบคุมโดยคณะกรรมการชุมชน** เช่น มาตรการในการป้องกันปัญหาจากการขับรถขณะเมาสุรา (กฎการดื่มไม่ขับ) การมีจุดสุ่มตรวจแอลกอฮอล์ในชุมชน การติดตามประเมินความเรียบร้อยในชุมชนจากเหตุทะเลาะวิวาท หรือ การทำร้ายร่างกายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ **2. การสร้างเครือข่ายเพื่อนช่วยเพื่อน** หรือ สายด่วนชุมชนกรณีเกิดการก่อเหตุความรุนแรงในครัวเรือนที่มาจากการดื่มสุรา **3. การจัดกองทุนหมู่บ้านเพื่อการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ** โดยผู้ก่อความเสียหายมีส่วนร่วมในการจ่ายค่าชดใช้ (การลงโทษทางสังคม)

แนวทางสำคัญ	วิธีการ
	4. **กำหนดมาตรการ** การเพิกถอนหรือระงับใบขับขี่ การปรับ การให้ทำงานรับใช้ชุมชนเมื่อดื่มแล้วขับ ถ้าระดับแอลกอฮอล์เกินกำหนด เช่น หากผู้ขับขี่ที่อายุไม่ถึง 20 ปีถ้ามีปริมาณแอลกอฮอล์ 20 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ให้ถือว่าเมาสุรา

แนวทางสำคัญในการดำเนินงานและวิธีการแก้ไขปัญหาปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพในชุมชน

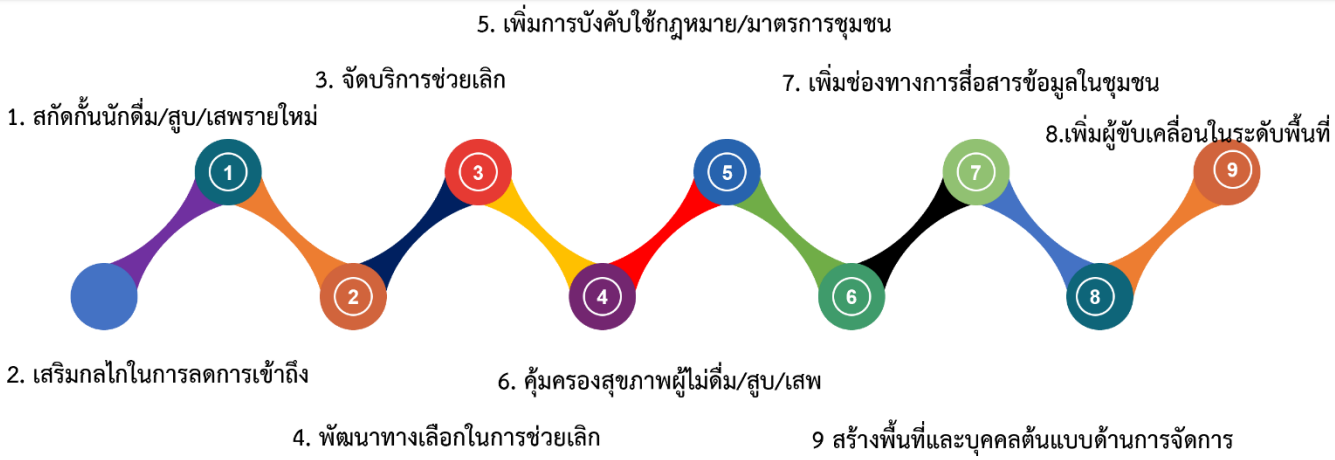

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

หน้า ๓๔
เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๓ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ

ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"เครื่องดื่มแอลกอฮอล์" หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

"ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์" หมายความว่า บุคคลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพร่างกายหรือจิตใจ โดยการดื่มนั้นมีลักษณะที่ต้องเพิ่มปริมาณมากขึ้น และเมื่อหยุดดื่มจะมีอาการแสดงของการขาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในร่างกาย

"ขาย" หมายความรวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

"โฆษณา" หมายความว่า การกระทำไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยินหรือทราบข้อความเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงการสื่อสารการตลาด

"การสื่อสารการตลาด" หมายความว่า การกระทำกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้า บริการหรือภาพลักษณ์ การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดงสินค้า การจัดหรือสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมพิเศษ และการตลาดแบบตรง

"ข้อความ" หมายความรวมถึง การกระทำให้ปรากฏด้วยตัวอักษร ภาพ ภาพยนตร์ แสง เสียง เครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใด ๆ ที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

"ฉลาก" หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ กระดาษหรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ปรากฏข้อความเกี่ยวกับสินค้าซึ่งแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้า หรือสอดแทรก หรือรวมไว้กับสินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้าและหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับสินค้า ป้ายที่ติดตั้งหรือแสดงไว้ที่สินค้าหรือภาชนะบรรจุหรือหีบห่อบรรจุสินค้านั้น

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

"คณะกรรมการควบคุม" หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

"สำนักงาน" หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"ผู้อำนวยการ" หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมโรค

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการนโยบายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แห่งชาติ" ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเลขานุการ และให้อธิบดีและผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ประกอบด้วย

(๑) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

(๒) ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน ผู้แทนองค์กรที่เป็นนิติบุคคลซึ่งมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งเลือกกันเองจำนวนหนึ่งคน

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมศาสตร์ ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ด้านละหนึ่งคน

การเลือกและการแต่งตั้งที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของที่ปรึกษาตาม (๒) และ (๓) โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

มาตรา ๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการคนที่สองเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการคนที่สองไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษี รวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานตาม (๑)

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

หมวด ๒
คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์" ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง และปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สาม

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(๔) ผู้แทนองค์กรเอกชน จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งได้รับการคัดเลือกจากองค์กรเอกชนที่มีวัตถุประสงค์มิใช่เป็นการแสวงหากำไร และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนและรณรงค์ให้มีการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้านการคุ้มครองเด็กและเยาวชนหรือสตรี ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยมีผู้แทนองค์กรเอกชนในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการแพทย์ จิตวิทยาหรือการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์หรือนิเทศศาสตร์ ด้านการศึกษา การศาสนาหรือวัฒนธรรมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละด้านไม่เกินหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ อธิบดีกรมสรรพสามิตเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๑ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาว่ามีความผิดในคดีที่เกี่ยวเนื่องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๖) ไม่เป็นผู้ประกอบกิจการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือมีส่วนได้เสียในกิจการเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๗) ไม่เป็นผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๑๒ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในเก้าสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันและในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๕ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะกรรมการควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนงาน และการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับมาตรการด้านภาษีรวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิต หรือนำเข้า

(๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วิธีหรือลักษณะการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ต้องห้ามสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๕) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรือรัฐมนตรีในการออกประกาศหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

(๖) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๗) จัดให้มีหรือส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เยาวชนและประชาชนโดยทั่วไปให้เข้าใจถึงโทษและพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๘) เชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามมติคณะกรรมการ

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมสรรพสามิต หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาสังคม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งหนึ่งคน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์ และผู้อำนวยการเป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้ผู้อำนวยการสำนักอนามัยเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครจะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในสำนักอนามัยไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด สรรพสามิตพื้นที่ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งหนึ่งคน ประชาสัมพันธ์จังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่รับผิดชอบในเขตจังหวัด ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจังหวัดละไม่เกินสี่คน เป็นกรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านสังคมสงเคราะห์ การแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมายด้านละหนึ่งคน

ให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดจะแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

มาตรา ๒๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนและการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ โดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๓ (๓) ให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับการประชุมและการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานของคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานครและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตจังหวัดแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อคณะกรรมการควบคุม

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการเสนอมาตรการในการป้องกันผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๓) กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๔) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการในการลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๕) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดและเลิกการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการควบคุม

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุมมอบหมาย

มาตรา ๒๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓
สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๔ ให้จัดตั้ง "สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์" ขึ้นในกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ให้มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงาน

มาตรา ๒๕ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ และคณะกรรมการควบคุม

(๒) ดำเนินการหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบาย รวมทั้งแผนงานและมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง แล้วรายงานให้คณะกรรมการควบคุมทราบและพิจารณาเสนอคณะกรรมการ

(๓) ประสานงานและร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๔) เป็นศูนย์กลางข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการควบคุม มอบหมาย

หมวด ๔
การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๒๖ ให้ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีบรรจุภัณฑ์ ฉลาก พร้อมทั้งข้อความคำเตือนสำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ผลิตหรือนำเข้า ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) การอื่นตามที่คณะกรรมการควบคุมกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๗ ห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร

(๔) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(๕) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๖) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๗) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๘) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน หรือเวลาที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อยกเว้นใด ๆ เท่าที่จำเป็นไว้ด้วยก็ได้

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการขายของผู้ผลิตผู้นำเข้าหรือตัวแทนของผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าไปยังผู้ขายซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

มาตรา ๒๙ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) บุคคลที่มีอาการมึนเมาจนครองสติไม่ได้

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยวิธีการหรือในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องขายอัตโนมัติ

(๒) การเร่ขาย

(๓) การลดราคาเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย

(๔) ให้หรือเสนอให้สิทธิในการเข้าชมการแข่งขัน การแสดง การให้บริการการชิงโชค การชิงรางวัล หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเป็นการตอบแทนแก่ผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือแก่ผู้นำหีบห่อหรือสลากหรือสิ่งอื่นใดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาแลกเปลี่ยนหรือแลกซื้อ

(๕) โดยแจก แถม ให้ หรือแลกเปลี่ยนกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือกับสินค้าอื่น หรือการให้บริการอย่างอื่นแล้วแต่กรณี หรือแจกจ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในลักษณะเป็นตัวอย่างของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือเป็นการจูงใจสาธารณชนให้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขการขายในลักษณะที่เป็นการบังคับซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๖) โดยวิธีหรือลักษณะอื่นใดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๑ ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(๑) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา

(๒) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(๓) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี

(๔) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(๕) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(๗) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๒ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจให้ผู้อื่นดื่มโดยตรงหรือโดยอ้อม

การโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ใด ๆ โดยผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทให้กระทำได้เฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เชิงสร้างสรรค์สังคม โดยไม่มีการปรากฏภาพของสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น เว้นแต่เป็นการปรากฏของภาพสัญลักษณ์ของเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ หรือสัญลักษณ์ของบริษัทผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเท่านั้น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้ใช้บังคับกับการโฆษณาที่มีต้นกำเนิดนอกราชอาณาจักร

หมวด ๕
การบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

มาตรา ๓๓ ผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือญาติ คณะบุคคล หรือองค์กรทั้งภาครัฐหรือเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจขอรับการสนับสนุนเพื่อการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพจากสำนักงานได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมกำหนด

หมวด ๖
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการของผู้ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่ผลิต นำเข้า หรือขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สถานที่เก็บเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเวลาทำการของสถานที่นั้น รวมถึงเข้าตรวจสอบยานพาหนะเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ยึดหรืออายัดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ผลิต ผู้นำเข้า หรือผู้ขายที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้รับอนุญาตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๘ ผู้ผลิตหรือนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙ ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา ๒๙ หรือมาตรา ๓๐ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๔๔ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดไม่ยอมมาให้ถ้อยคำหรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุอันสมควรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ (๓) หรือไม่ยอมส่งเอกสารหรือวัตถุอื่นใดมาเพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อถูกเรียกให้ส่งตามมาตรา ๓๔ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๔๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการควบคุมมีอำนาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบได้ โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ หรือเงื่อนไขประการใด ๆ ให้แก่ผู้ได้รับมอบหมายตามที่เห็นสมควรก็ได้

ในการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องมายังคณะกรรมการควบคุมหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการควบคุมมอบหมายให้มีอำนาจเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนโดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY PHUKET CAMPUS

สสส
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์